7/19817
SÜRELİDİR

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007/00. 163
KONU :Yazılı Soru Önergeleri

25.1.2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 12.01.2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-28600 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığıma gönderilen İzmir Milletvekili Sayın Ahmet ERSİN ve Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mehmet Vedat MELİK'e ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:
Gereği :
- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 2 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :
- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 2 Yazı

Devlet Bakanlıkları B Blok Zemin Kat No:37 Başbakanlık Merkez Bina 06100 ANKARA Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat Mercan ÇELİKCİ
Telefon : (0312) 413 72 63 Faks : (0312) 417 39 87 E-posta: mcelikci@shcek.gov.tr

7/19817

ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ SAYIN M.VEDAT MELİK'İN
7/19817 NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

07.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı yasanın 4. maddesinde "Devlet, insan onur ve haysiyetinin dokunulmazlığı temelinde, özürlülerin ve özürlülüğün her tür istismarına karşı sosyal politikalar geliştirir. Özürlüler aleyhine ayrımcılık yapılamaz; ayrımcılıkla mücadele özürlülere yönelik politikaların temel esasıdır." Denmesine rağmen yasanın bazı maddelerindeki kısıtlamaların ayrımcılığa neden olduğu görülmektedir. Buna ilişkin olarak;

SORU 1 :

5378 sayılı Özürlüler yasasının 25. maddesine göre engellinin maaş alabilmesi için, eğer anne ve babasından ötürü sosyal güvencesi var ise bu güvenlik şemsiyesinde çıkması gerekmektedir. Ancak bundan sonra maaş bağlanabilmektedir. Ve engelli bundan sonra yeşil kart çıkartmak için birçok bürokratik engeli aşmak zorundadır. Bu yasanın amacı engelli yurttaşlarımızın hayatını kolaylaştırmak değil midir? Bu anlamsız zorlayıcı kısıtlamaları kaldırmayı düşünüyor musunuz?

SORU 2 :

Yine yasanın 30. maddesine göre bir engellinin bakım hizmetlerinden yararlanabilmesi için ailesinin herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olmaması veya ailesini kaybetmiş olması gerekmektedir. Bu ayrımın yapılabilmesi için ülkemizdeki sosyal güvenlik kurumlarının engellilere bakım hizmeti vermesi gerekmez mi? Yasal bir değişiklikle bu ayrımı ortadan kaldırmayı düşünüyor musunuz?

SORU 3 :

İstihdamla ilgili mevzuat oluşturulurken çalışamayacak durumda olan engelliler göz ardı edilmiştir. Bu sorunu giderecek bir yöntem olan, bakıma muhtaç engellinin yerine ailesinden bir kişinin istihdam edilmesi yönünde bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

SORU 4 :

Özürlüler İdaresi Başkanlığınca ülkemizdeki özürlü sayısının tespitine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır? Şayet yapılıyor ise bu çalışmaya idarenin bütçesinden ne kadar kaynak ayrılmıştır?

SORU 5 :

Engelli yurttaşlarımız özürlülük hallerini belgeleyen raporu hizmet veren kurumlara ibraz etmekteler, fakat genellikle bu raporların aslı ilgili kurumlarca alınmaktadır. Özürlü yurttaş her bir işlem için ayrıca rapor almak durumunda kalmaktadır. T.C.Sağlık Bakanlığınca Sağlık Kurulu Raporu vermeye yetkili hastanelere bir genelge gönderilmesi sağlanarak bu raporların bir genel rapor niteliğinde (özrün ne olduğu, kalıcı olup olmadığı, özürlülük oranı, kullanması

gereken araç-gereç vb...) olması ve raporun onaylı suretlerinin hizmet veren kamu kurumlarınca yeterli görülmesi için herhangi bir girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR :

Konuyla ilişkin olarak Bakanlığıma bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Konu ile ilgili olarak 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun Ek 7 inci maddesinde değişiklik yapılması yönünde çalışmalar devam etmektedir.

Söz konusu kanun değişikliğine dair kanun teklifi aşağıda yer almaktadır.
"EK MADDE 7-(1) Her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirleri toplamı esas alınmak suretiyle; kendilerine ait veya aile bireyi sayısına göre kendilerine düşen ortalama aylık gelir tutarı bir aylık net asgari ücret tutarının 2/3'ünden daha az olan bakıma muhtaç özürlülere, resmi veya özel bakım merkezlerinde ya da ikametgahlarında bakım hizmeti verilmesi sağlanır.

Bakıma muhtaç özürlülere sunulacak bakım hizmetlerinin kapsamına, bakım hizmetinden yararlanabileceklerin başvuru şekline ve bu hizmetleri verecek olan gerçek ve tüzel kişilerin izin, çalışma, denetim, ücretlendirme ile bakım hizmeti karşılığı yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar; Kurumun koordinatörlüğünde, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Özürlüler İdaresi Başkanlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

Yukarıda belirtilen kanun değişikliğine ilişkin tasarı TBMM Genel Kurulu'nda 1251 sıra no ile görüşülmeyi beklemekte olup en kısa zamanda yasalaşmasına çalışılmaktadır.

Konuyla ilişkin olarak Bakanlığıma bağlı Özürlüler İdaresi Başkanlığınca verilen cevaba göre;

Hiçbir geliri ve mülkü olmayan özürlü vatandaşlarımız, 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre 63 YTL aylık almaktaydı. 5378 sayılı Kanunla, malul durumda (çalışma gücü kayıp oranı %70 ve üstü) bulunanların aylıkları (Temmuz 2006 itibarıyla) 203 YTL'na; diğer özürlülerin (çalışma gücü kayıp oranı %40-69 arası) aylıkları ise (Temmuz 2006 itibarıyla) 135 YTL'na yükseltilmiştir. Ayrıca, 5378 sayılı Kanunla getirilen uygulama ile 18 yaşın altındaki özürlülere şu anda 135 YTL aylık bağlanmıştır.

Sözkonusu aylıktan yararlanan her ikisi de özürlü olan çiftlere, ayrı ayrı aylık bağlanmamakta, sadece eşlerden birine aylık %50 artırılarak bağlanmaktaydı. Kanunla bu adaletsizlik giderilmiş ve çiftlerin her birine aynı miktarda aylık bağlanması sağlanmıştır.
Yine ilk defa, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan yetim aylığı alan özürlülere, gelirleri, 2022 sayılı Kanunda durumlarına göre ödenecek aylıktan az olması halinde aradaki farkın ödenmesine başlanmıştır. Mevcut uygulamada özürlü erkeklerin aylıkları evlenmeleri halinde de devam ederken, özürlü kadınların aylıkları kesilmekteydi. Kanunla bu uygulamaya son verilmiştir.

5378 sayılı Kanun ve Kanuna dayanılarak çıkartılan yönetmelikle, hizmetten yararlanmayanların kapsamının genişletilmesi sağlanmıştır.

7/19817

Bu bir sosyal yardımdır. Bütün özürlülere değil iş bulamayan veya çalışamayacak durumda olan muhtaç özürlülere aylık bağlanmaktadır.

Özürlü aylığı almanın kıstaslarından birisi de muhtaçlıktır. Bu koşula sahip olmak için sosyal güvenlik kuruluşlarından hiçbir nam altında gelir elde etmemek ve yasada belirtilen orandan (temmuz 2006 itibarıyla) 67,78 Ytl'den az gelir elde etmek ve muhtaç durumda olmak gerekmektedir.

Özürlülerin sakatlık aylığı almak için yaptıkları müracaatların sonuçlanmasında yada yeşilkart uygulamasında bürokratik gecikmeler olduğu bilinmektedir, bu durumun özürlü aylığı ve yeşil kart için müracaat edenlerin sayısının artması sonucu merkez sağlık kurulunun (yığıldığı belirtilen 32.000 dosya) müracaatları değerlendirmede yetersiz kalmasından kaynaklandığı bilinmektedir. Yeşilkart verilmesinde Valilik ve Kaymakamlıklarda benzer problemler yaşanmaktadır.

Müracaatla ilgili yığılmanın çözümü için birden fazla sağlık kurulu kurulmasına imkan sağlayacak yasal düzenleme gerçekleştirilmiştir.

5378 sayılı Kanun gereği: sosyal güvencesi bulunmayan ve ailesi ekonomik yoksunluk içinde bulunan bakıma muhtaç özürlülere evlerinde veya kurumda bakım hizmeti verilmektedir. Bu hizmetlerin iki asgari ücrete kadar olan kısmı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından ödenmektedir.

Sosyal güvencesi bulunanlara da Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından kendi kurumlarından bakım hizmeti verilmektedir. Yeni uygulama, kurum kapasitesinin yetersiz olduğu durumlarda hizmet satın alınmasına yöneliktir.

Yine aynı şartlarda bakımı aile bireyi ya da yakını tarafından karşılanan özürlü için, bakımı yapan kişiye bir asgari ücrete kadar ödeme yapılmaktadır. Bakım hizmeti ve bakım ücretinden faydalanmak için İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'ne başvurmak gerekmektedir.

Bakım hizmetinden yararlanmaya ilişkin usul ve esaslar Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan yönetmeliklerle belirlenmiştir.

Aynı Kurumun hizmetten sosyal güvencesi olmayanların da yararlanması konusundaki çalışmalar devam etmektedir.

Ayrıca sosyal güvenlik kurumlarına tabi olanlarında bakım hizmetinden yararlanması için İstanbul Milletvekili Sn. Lokman AYVA tarafından verilen kanan teklifi ilgili kurumlarca olumlu bulunmuştur.

Normal işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürlüler için mesleki rehabilitasyon ve istihdam oluşturmak amacıyla korumalı işyerleri konusunda Bakanlığıma bağlı Özürlüler İdaresi Başkanlığınca yapılan çalışmalar devam etmektedir.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın koordinatörlüğünde, Devlet İstatistik Enstitüsü ve Özürlüler İdaresi Başkanlığı ile birlikte "Türkiye Özürlüler Araştırması" gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma, özürlüler alanında yapılan ilk çalışma olmasının yanısıra hedefi belirli bir kitle olan en geniş kapsamlı ilk çalışmadır. Araştırmanın alan uygulaması 2002 yılında tamamlanmıştır.

7/19817

Özürlülere yönelik veriler olmadan gerçekleştirilen hizmetler hedef kitleye ulaşmamakta, rasyonel olmamakta ve kaynakların dağınık olarak kullanılmasına neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak özürlüler; sosyal, ekonomik ve kültürel alanlara katılamamakta ve fırsat eşitliğinden yararlanamamaktadır.

Türkiye Özürlüler Araştırmasıyla, özürlülük oranı, özürlülük türü, oluş sebepleri, özürlülerin sosyal ve ekonomik yapısı, özürlülerin aile, sosyal yaşam ve iş ortamında karşılaştıkları sorunlar ile beklentilerinin neler olduğu ve bölgesel farklılıklarının ölçülmesi hedeflenmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler;

- Türkiye,
- yedi coğrafi bölge ve
- kent-kır bazında değerlendirilmiş ve tahminler bu bazda verilmiştir.
- "Türkiye Özürlüler Araştırması":
- ülke çapında özürlülere ilişkin istatistiki verilerin toplanmasını sağlayacak,
- ulusal politikaların belirlenmesine, hizmetlerin planlanmasına ve rasyonel olmasına, kaynakların etkin ve verimli kullanılmasına katkıda bulunacak,
- yeni araştırmaların yapılmasını sağlayacak,
- yapılacak araştırmalara temel çerçeve oluşturacaktır.

Araştırma kitap ve CD olarak yayımlanmış, ilgili kurum ve kuruluşlara dağıtılmıştır.

"Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" in 14'üncü Maddesine göre, ilgilinin talebi üzerine hazırlanmış sağlık kurulu raporları özürlünün sayısınca çoğaltılarak ilgiliye verilmektedir.

Bu uygulama ile, özürlülere her işlem için ayrı sağlık kurulu raporu almak zorunda kalmadan ilgili kurumlarda işlemlerini yapabilmektedir.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

7/19817

SOSYAL REHABİLİTASYON NİTELİĞİNDE OLAN ÇOCUK VE GENÇLİK MERKEZİ , ARA İSTASYONLARDA GÖREV YAPAN PERSONEL SAYISI

İSTANBUL İLİ

Kemerburgaz Ağaçlı Çocuk ve Gençlik Merkezi (70 Kapasiteli)

- 1 Müdür
- 1 Müdür Yardımcısı
- 2 Psikolog (Hizmet Alımı)
- 1 SHU (Hizmet Alımı)
- 1 Sınıf Öğretmeni (Hizmet Alımı)
- 4 Beden Eğitimi Öğretmeni (Hizmet Alımı)
- 1 Rehberlik ve Danışmanlık (Hizmet Alımı)
- 3 Sosyolog (Hizmet Alımı)
- 1 Bilgisayar Öğretmeni (Hizmet Alımı)
- 1 El Sanatları Öğretmeni (Hizmet Alımı)
- 2 Sağlık Memuru (Hizmet Alımı)
- 2 İdari Personel (Hizmet Alımı)
- 23 Yardımcı Personel (Temizlik, Bakım vb.-Hizmet Alımı) olmak üzere 43 personel görev yapmaktadır.

İZMİR İLİ

Buca Kız Yetiştirme Yurduna Bağlı Ara İstasyon (12 Kapasiteli)

- 1 Sorumlu (SHU)
- 1 SHU (Hizmet alımı)
- 1 Psikolog (Hizmet alımı)
- 5 Öğretmen (Milli Eğitim Bakanlığı)
- 4 Güvenlik Elemanı (Özel Hizmet Alımı)
- 2 Temizlik Elemanı (Özel Hizmet Alımı)
- 1 Hemşire(İl Sağlık Müdürlüğü) olmak üzere 15 personel görev yapmaktadır.

Mehlika Ribnikar Erkek Yetiştirme Yurduna Bağlı Sosyal Rehabilitasyon Merkezi (16 kapasiteli)

- 1 Sorumlu (SHU)
- 3 SHU (Hizmet alımı)
- 1 Psikolog (Hizmet alımı)
- 3 Öğretmen (1'i Milli Eğitim Bakanlığı)
- 3 Güvenlik Elemanı (Özel Hizmet Alımı)
- 4 Temizlik Elemanı (Özel Hizmet Alımı) olmak üzere 15 personel görev yapmaktadır.

Şanlıurfa İli Sabancı Kız Yetiştirme Yurduna Bağlı Ara İstasyon (4 kapasiteli) ve Mardin İli Musa Cihaner Çocuk Yuvasına Bağlı Ara İstasyon (10 kapasiteli) için Kuruluşlarda bulunan personel her iki görevi birlikte yürütmektedir.